

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/5/2024
Identifikačné číslo spisu:	7008201622
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7008201622.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu Ing. Ladislav Miliťký, s miestom podnikania Nejedlého 383/11, Brno - Lesná, Česká republika, s adresou doručovania P. O. BOX 11, 708 11 Ostrava - Poruba, Česká republika, IČO: 11 198 176, proti žalovanému Obec Holčikovce, Holčikovce 40, IČO: 00 332 429, zastúpenému advokátom JUDr. Marekom Tkáčom, Lipany, Nám. Sv. Martina 39, o zaplatenie 6190,99 eura, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cb/1/2008, o námietke zaujatosti uplatnenej žalobcom v konaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/1/2024 proti sudkyniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky S.. D. K. a S.. X. X., takto

rozhodol:

I. Konanie o námietke zaujatosti uplatnenej žalobcom v konaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/1/2024 proti sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, S.. D. K., z a s t a v u j e .

II. Sudkyňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, S.. X. X., nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu v konaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/1/2024.

.

Odôvodnenie

1. Dňa 12.03.2024 predsedníčka senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „NS SR“), S.. D. K., pôvodne konajúca vo veci sp. zn. 2Obo/1/2024, v súlade s ustanovením § 54 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“), v spojení s článkom XVIII ods. 4 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2024 (Spr 1885/2023) v aktuálnom znení, vo vzťahu k námietke zaujatosti uplatnenej žalobcom proti sudkyniam najvyššieho súdu, S.. D. K. a S.. X. X., v predmetnej odvolacej veci sp. zn. 2Obo/1/2024, predložila spis a vydala pokyn na pridelenie veci náhodným výberom. Vec bola takto pridelená na vybavenie senátu najvyššieho súdu 5O/5Ndob, a to pod sp. zn. 5Ndob/5/2024.

2. Predsedníčka senátu konajúca vo veci sp. zn. 5Ndob/5/2024, JUDr. Ivana Nemčeková, vo vzťahu k predchádzajúcemu podnetu žalobcu z 20.02.2024 (na disciplinárne konanie voči viacerým sudcom najvyššieho súdu), primárne predložila spis postupom podľa § 50 ods. 1 CSP predsedovi najvyššieho súdu, ktorý uznesením zo dňa 20.03.2024, sp. zn. KP 69/2024, rozhodol, že JUDr. Ivana Nemčeková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Ndob/5/2024.

3. Zo spisu vyplýva, že žalobca podaním z 18.01.2024, doručeným najvyššiemu súdu 22.01.2024, vzniesol námietku zaujatosti voči sudkyňiam najvyššieho súdu, S.. D. K. a S.. X. X., ako členkám senátu 2O, ktorý má rozhodovať v odvolacom konaní pod sp. zn. 2Obo/1/2024.

4. Námietku zaujatosti voči S.. D. K.alobca vzniesol z dôvodu, že uvedená sudkyňa najvyššieho súdu predtým rozhodovala v dovolaciach senátoch, preto nemôže byť zákonnou sudkyňou v odvolacom konaní sp. zn. 2Obo/1/2024.

5. Námietku zaujatosti voči S.. X. X.alobca vzniesol z dôvodu, že podľa jeho názoru uvedená sudkyňa najvyššieho súdu v odvolacích veciach týkajúcich sa konaní Krajského súdu v Košiciach (ako súdu prvej inštancie) sp. zn. 4Cb/1/2008 a sp. zn. 3Cb/4/2008 nikdy nebola a nie je zákonnou sudkyňou. Podľa žalobcu v rámci svojej rozhodovacej činnosti v predchádzajúcich odvolacích konaniach sa dotknutá sudkyňa mala podieľať na zákulisných machináciách či manipuláciách s predkladacou správou ohľadom rozhodnutia o odvolaní „OH“ (pozn. zrejme Obce Holčikovce) proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cb/4/2008 z 02.02.2009, keď „odklidili, obešli, vyradili zákonný senát 4Obo“. Žalobca uviedol, že všetky rozhodnutia najvyššieho súdu o odvolaniach od 27.05.2009 (2Obo/40/2009) až do 18.01.2024 považuje po právnej stránke za ničotné, nulité, nemajúce žiadny právny význam, spojené so zasahovaním do nezávislosti súdov a z povahy veci je preto S.. X. X. nezákonnou sudkyňou.

6. Žalobca ďalším elektronickým podaním z 28.02.2024, doručeným (e-mailom) najvyššiemu súdu 01.03.2024, doplneným v listinnej podobe, podaným na pošte (nečitateľný dátum podacej pečiatky), s dátumom 01.03.2024 napísaným na obálke, doručeným najvyššiemu súdu 06.03.2024, označeným „2Obo 1/2024 podjatost“, a adresovaným najvyššiemu súdu „S.. X.“, doplnil dôvody vznesenej námietky zaujatosti voči uvedenej sudkyňi najvyššieho súdu. Poukázal na okolnosť podania jeho návrhu predsedovi najvyššieho súdu na začatie disciplinárneho konania voči viacerým sudcom „(návrhy z 18.1.2024, 5.2.2024 a 19.2.2024)“, pričom opísal, resp. zopakoval jeho dôvody. Podstata námietok voči S.. X. X., uvedených v tomto podaní, spočíva v tvrdení žalobcu, že od počiatku vo veciach týkajúcich sa sporových strán nekonali zákonní sudcovia, na čo dotknutá sudkyňa mala ex offio povinnosť upozorniť predsedu NS SR a prípadne i Súdnu radu. Podľa žalobcu ide o nezákonne obsadené senáty, a to (okrem iného) preto, že prieskum právoplatnosti, resp. formálnej vykonateľnosti platobných rozkazov proti Obci Holčikovce ako exekučných titulov, mohol byť zo strany najvyššieho súdu vykonaný len sudcami jeho občianskoprávneho kolégia, a nie obchodnoprávneho kolégia. Toto dotknutá sudkyňa, a tiež ostatné, v tomto podaní žalobcu spomínané sudkyne obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, „tají a kryjú“. Uvedené sudkyne, vrátane S.. X. X., sú podľa žalobcu „zjavné podjaté“ pre svoj nepriateľský vzťah a pomer k veci aj preto, že ovplyvňovanie ich rozhodovania z posledného obdobia „dr. I. a dr. H.“ neoznámili predsedovi najvyššieho súdu a z konania neodstúpili. Podľa žalobcu doposiaľ „(2.2.2008 - 20.2.2024)“ nebolo kvalifikovaným, riadnym procesným postupom rozhodnuté o odvolaní povinného dlžníka „OH“ v exekúcii zo 16.02.2009 proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cb 4/2008 z 02.02.2009. Žalobca požiadal o vylúčenie S.. X. X. z prejednávania a rozhodovania vo veci sp. zn. 2Obo/1/2024.

7. Sudkyňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, S.. D. K., vo vyjadrení z 31.01.2024 ako aj v predkladacej správe z 12.03.2024 uviedla, že dňa 15.01.2024 podľa § 50 ods. 1 CSP predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oznámila skutočnosti, pre ktoré je z prejednávania a rozhodovania veci vylúčená, a to, že v predmetnom spore rozhodovala ako členka dovolacieho senátu pod sp. zn. 1ObdoV/21/2008 a pod sp. zn. 1ObdoV/36/2009.

8. Sudkyňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, S.. X. X., vo vyjadrení z 31.01.2024 k námietkam zaujatosti žalobcom vzneseným voči nej vo veci sp. zn. 2Obo/1/2024 uviedla, že nemá pomer k veci, stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní sp. zn. 2Obo/1/2024 a z tohto dôvodu nemožno mať odôvodnené pochybnosti o jej nezaujatosti v predmetnej veci, sp. zn. 2Obo/1/2024.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte podľa ust. § 54 ods. 3 CSP, určenom rozvrhom práce najvyššieho súdu na rok 2024, posudzoval opodstatnenosť námietky zaujatosti uplatnenej žalobcom (§ 52 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 49 ods. 1 a 2 CSP) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

10. Podľa ust. § 49 ods. 1, 2 a 3 CSP, sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. (2) Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. (3) Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

11. Podľa ust. § 52 ods. 1 CSP, strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

12. Podľa ust. § 52 ods. 2 CSP veta prvá, v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

13. Podľa ust. § 54 ods. 3 CSP, ak je namietaný sudca senátu najvyššieho súdu, rozhodne o námietke zaujatosti iný senát najvyššieho súdu.

14. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). (2) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

15. Najvyšší súd sa pre rozhodnutie vo veci sp. zn. 5Ndob/5/2024 v potrebnom rozsahu oboznámil s obsahom predloženého spisu sp. zn. 2Obo/1/2024 a zistil, že predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 20.03.2024 uznesením sp. zn. KP 12/2024 rozhodol podľa ust. § 49 ods. 1 a 2, § 50 ods. 2 a 3 CSP o vylúčení sudkyne S.. D. K. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2Obo/1/2024. Týmto rozhodnutím predsedu najvyššieho súdu, vo vzťahu k sudkyňi S.. D. K. odpadol predmet rozhodovania vo veci sp. zn. 5Ndob/5/2024 o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom voči dotknutej sudkyňi z totožných dôvodov podľa § 49 ods. 2 CSP, spočívajúcich v tom, že S.. D. K. prejednávala a rozhodovala ten istý spor na súde inej inštancie. Preto za primeranej aplikácie § 161 CSP bolo rozhodnuté o zastavení konania sp. zn. 5Ndob/5/2024 v časti týkajúcej sa prejednávania a rozhodnutia o námietke zaujatosti uplatnenej žalobcom voči sudkyňi najvyššieho súdu, S.. D. K..

16. Vo vzťahu k námietke uplatnenej žalobcom v konaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/1/2024, proti sudkyňi tohto súdu, S.. X. X., najvyšší súd aj vo všeobecnosti uvádza, že účelom ustanovenia § 49 ods. 1 CSP je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď:

a. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je stranou sporu, zástupcom strany, prípadne intervenientom, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne, napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je

objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť),

b. k stranám sporu, k zástupcom strán sporu alebo k osobám zúčastneným na konaní (o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu k uvedeným osobám charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu, a to tak pozitívneho ako aj negatívneho).

17. Pri posudzovaní dôvodnosti tvrdení o skutočnostiach vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu je nutné vychádzať zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu a z toho, že výnimky z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. Sudcovia sú totiž vo všeobecnosti vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí (len vtedy alebo až vtedy), ak so zreteľom na ich pomer k sporu, k stranám sporu, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 49 ods. 1 CSP).

18. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania určitej veci buď na základe uplatnenia námietky zaujatosti stranou sporu (§ 52 CSP) alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 50 CSP).

19. Obsahom práva na prerokovanie vecí pred nestranným súdom pritom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie vecí nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

20. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

21. Nadriadený súd, resp. senát najvyššieho súdu v zmysle § 54 ods. 3 CSP, môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdý, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Rozhodujúca je teda existencia objektívnych skutočností, ktoré sa musia preukázať, a nie subjektívne domnienky uvedené stranou sporu.

22. V posudzovanej veci dospel o námietke rozhodujúci senát najvyššieho súdu (ďalej tiež „senát najvyššieho súdu“) k záveru, že nie sú dané dôvody pre vylúčenie sudkyne S.. X. X. - členky senátu, ktorému bola predmetná vec (sp. zn. 2Obo/1/2024) pridelená na rozhodnutie o odvolaní žalobcu a odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach zo 04.10.2023, č. k. 4Cb/1/2008-2412.

23. Svoj záver senát najvyššieho súdu odôvodňuje tým, že žalobcom nebola preukázaná skutočná zaujatosť ním namietanej sudkyne, S.. X. X.. Z obsahu predloženého súdneho spisu, námietky zaujatosti a ani z vyjadrení dotknutej sudkyne - členky senátu 2O, nevyplýva (v tomto štádiu konania) splnenie zákonných dôvodov uvedených v ustanovení § 49 ods. 1 CSP pre rozhodnutie o vylúčení namietanej sudkyne. Žalobca žiadnym, ani len nepriamym spôsobom nepreukázal, že by sudkyňa najvyššieho súdu S.. X. X., mala nejaký pomer k stranám sporu, k ich zástupcom, prípadne k prejednávanému sporu, resp. že by na jej rozhodovacia činnosť, a to aj v minulosti, mala vplyv nejaká tretia osoba, aby bol spor rozhodnutý určitým spôsobom (napr. v neprospech žalobcu).

24. Senát najvyššieho súdu si je vedomý relevantnej judikatúry ESLP, Ústavného súdu Slovenskej republiky a rozhodovacej praxe najvyššieho súdu o vylúčení sudcov z prejednávania a rozhodovania sporov, resp. o dôvodnosti námietok zaujatosti sudcov. Nepochybne integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo

veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) zároveň na druhej strane zahrňuje aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v tom zmarit' hroziace riziko, že by vo veci mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikáť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

25. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku).

26. Z uvedenej judikatúry ESLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

27. Vo všeobecnosti obsahom práva na spravodlivý súdny proces je viacero čiastočných práv, ktoré spolu vytvárajú jeho obsah. Jedným z týchto práv je aj právo každého domáhať sa svojho práva na

nestrannom súde. Pojmovou zložkou základného práva domáhať sa svojich práv na nestrannom súde je nestrannosť sudcu. Pod pojmom nestranný sudca možno rozumieť osobu, ktorá je nezávislá na prejednávanej veci, stranách sporu, ich právnych zástupcoch v tom zmysle, že je voči nim neutrálna, žiadna z nich nemá apriórne žiadnu výhodu, ani nevýhodu, prednosť, či nedostatok. Je potrebné rozlišovať subjektívne hľadisko nestrannosti, t.z. osobné presvedčenie a správanie konkrétneho sudcu v danej veci a objektívne hľadisko nestrannosti, t.z. či sudca poskytuje dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek oprávnenej pochybnosti o jeho nestrannosti (III. ÚS 16/2000).

28. Článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje predovšetkým prístup k súdu a rovnaké právne postavenie účastníkov v konaní pred ním; len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na ochranu základných práv a slobôd v konaní pred súdom (viď napr. III. ÚS 24/2005). Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutia v konkrétnej veci boli výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaufato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie o veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (III. ÚS 71/97).

29. Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní, či je skutočne daný dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je určujúce to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca má určitý, nie nezaufatý vzťah k sporu alebo k sporovým stranám, zúčastneným osobám, resp. k ich zástupcom.

30. Z podanej námietky žalobcu v podstate vyplýva, že v súvislosti so zistením zloženia senátu vo veci sp. zn. 2Obo/1/2024, dňa 17.01.2024, uplatnil v podaní z 18.01.2024 a s doplnením v podaní z 28.02.2024, voči S.. X. X. námietku zaujatosti spočívajúcu v tvrdení viacerých okolností, ktoré by mali spochybňovať jej nestrannosť pri prejednaní a rozhodnutí veci sp. zn. 2Obo/1/2024. V podstate ide o okolnosť podľa žalobcu nezákonného „obsadenia senátov“ najvyššieho súdu s účasťou dotknutej sudkyne, v minulosti rozhodujúcich vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cb/1/2008, resp. sp. zn. 3Cb/4/2008. Uvedené okolnosti, ako aj z nich vyvodzovaný údajný nepriateľský vzťah dotknutej sudkyne „k veci“, spojený zjavne s tým, že návrhom a opravným prostriedkom žalobcu v minulosti nebolo vyhovené, však nemajú oporu v predmetnom spise. K preukázaniu týchto svojich tvrdení k námietke zaujatosti žalobcu nedoložil žiadne dôkazy. Senát najvyššieho súdu uzavrel, že dôvodnosť námietky uplatnenej žalobcom nebola preukázaná a podaná námietka voči sudkyňi S.. X. X. zostala len v rovine nepodloženého tvrdenia a domnienok žalobcu. Taktiež, pokiaľ žalobca námietku odôvodňoval rozhodovacou činnosťou sudkyne ohľadom posudzovania zákonnosti zloženia senátov, resp. obsadenia Krajského súdu v Košiciach, príp. iných senátov najvyššieho súdu, potom takýto druh námietok je zo zákona vylúčený. Podľa § 49 ods. 3 CSP nie sú dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci okolnosti spočívajúce v jeho procesnom postupe a v jeho rozhodovacej činnosti.

31. Z uvedených dôvodov senát najvyššieho súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z prezumpcie nestrannosti konajúcej sudkyne, prihliadnuc aj na jej vyjadrenie k vnesenej námietke zaujatosti, z ktorého vyplýva, že nemá žiadny pomer k stranám, ich zástupcom či k veci samej a necíti sa byť zaujatá. Taktiež prihliadol na okolnosť podnetu žalobcu z 20.02.2024 na vyhovenie disciplinárnej zodpovednosti okrem iného sudkyne S.. X. X.. Tu však senát najvyššieho súdu poukazuje na to, že sudca je profesionál, spôsobilý odosobniť sa pri výkone svojej funkcie a rozhodovať nestranne. Pokiaľ nie je preukázaný opak, resp. nie sú zjavné žiadne konkrétne indicie, ktoré budú opaku vážne nasvedčovať, je potrebné vychádzať z premisy o nestrannom sudcovi a neprelamovať princíp zákonného sudcu (teda neodnímať sudcovi vec pridelenú v súlade so zákonom, ani stranám neodnímať zákonného sudcu). Zo žiadnych skutočností (ani náznakov) nevyplýva, že by samotné podanie návrhu žalobcu na disciplinárne konanie v súvislosti s rozhodovacou činnosťou S.. X. X. v predchádzajúcich konaniach, týkajúcich sa sporu vedeného pred Krajským súdom v Košiciach najmä pod sp. zn.

4Cb/1/2008 resp. 3Cb/4/2008, ovplyvnilo vzťah tejto sudkyne k Ing. Ladislavovi Militkému ako sporovej strane, či k samotnej prejednávanej veci v miere významnej pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu (tu sp. zn. 2Obo/1/2024) podľa § 49 ods. 1 CSP.

32. Keďže z obsahu námietky zaujatosti v spojení s obsahom spisu, ani z vyjadrenia namietanej sudkyne neboli zistené žiadne skutočnosti významné z hľadiska ustanovenia § 49 ods. 1 CSP, ktoré by objektívne boli spôsobilé spochybniť jej nezaujatosť a nestrannosť ako členky senátu, ktorý koná a rozhoduje vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 2Obo/1/2024, o námietke žalobcu konajúci senát najvyššieho súdu podľa ustanovenia § 54 ods. 3 CSP rozhodol tak, že S.. X. X. nevylúčil z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci.

33. Najvyšší súd pre úplnosť a odstránenie akýchkoľvek pochybností dodáva, že obdobné tvrdenia žalobcu ako uvádzal v námietke zaujatosti, najmä v doplnení z 28.02.2024, boli predmetom posudzovania predsedom najvyššieho súdu z hľadiska žalobcom podnecovanej disciplinárnej zodpovednosti viacerých sudcov najvyššieho súdu, vrátane S.. X. X.. V odpovedi z 20.03.2024, Spr 343/2024, na podnet (žalobcu) zo dňa 20.02.2024 o podanie návrhu na disciplinárne konanie voči sudkyniam obchodného kolégia NS SR vo veciach sp. zn. 1Obo 1/2024 a sp. zn. 2Obo 1/2024, predseda najvyššieho súdu okrem iného oponoval tvrdeniam žalobcu o manipulácii so senátmi NS SR a súdnymi spismi týkajúcimi sa žalobcu, činnosti nezákonných senátov, zneužívania právomoci, tunelovaní, či zasahovanie do práva strany na zákonného sudcu a na zákonný súd. Predseda súdu konštatoval, že „na NS SR sa zákonný sudca určuje v zmysle zákonných noriem, zásad určených platným Rozvrhom práce NS SR, ako aj centrálnym informačným systémom súdneho manažmentu, ktorého správcom je MS SR“. Zdôraznil, že návrh žalobcu „na disciplinárne konanie je nedôvodný, nakoľko vo veciach sp. zn. 1Obo 1/2024 a sp. zn. 2Obo 1/2024 nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, a ani základného práva na prerokovanie veci pred nestranným a nezávislým súdom, zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“. Podnet žalobcu z 20.01.2024 k podaniu návrhu na disciplinárne konanie (aj voči S.. X. X.) predseda najvyššieho súdu vyhodnotil ako nedôvodný v celom jeho rozsahu.

34. Taktiež pre odstránenie akýchkoľvek pochybností najvyšší súd k senátu rozhodujúcemu v tomto konaní (sp. zn. 5Ndob/5/2024) poukazuje na to, že rozhodovanie JUDr. Ivany Nemčkovéj a JUDr. Miroslavy Janečkovej v dovolacom konaní sp. zn. 1ObdoV/10/2020, teda v inštančnom postupe, tieto sudkyne nediskvalifikuje, resp. nevylučuje z rozhodovania najvyššieho súdu podľa § 54 ods. 3 CSP, ktoré nie je konaním a rozhodovaním súdu inej inštancie v zmysle § 49 ods. 2 CSP. V tejto súvislosti senát najvyššieho súdu poukazuje primerane na judikát č. R 42/2023 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/7/2023 zo 16. augusta 2023).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.